

Besluit

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 56 Mededingingswet

Ons kenmerk : ACM/UIT/609461
Zaaknummer : ACM/23/183529
Datum : 7 december 2023

Inhoudsopgave

Besluit	1
1 Samenvatting	2
2 Betrokken ondernemingen	3
3 Verloop van de procedure	3
4 Kenmerken van de betrokken sector	3
5 Feiten en omstandigheden	4
6 Juridische beoordeling	5
6.1. Onderneming in de zin van de Mededingingswet	5
6.2. Overeenkomst en/of onderling afgestemde feitelijke gedragingen	5
6.3. Een enkele voortdurende inbreuk	5
6.4. Mededingingsbeperking	6
6.5. Artikel 101 VwEU – effect op de interstatelijke handel	6
6.6. Conclusie	6
7 Overtreders	6
8 Sanctie	7
8.1. Basisboete	7
8.2. Boeteverhogende en -verlagende omstandigheden	8
8.3. Toetsing aan het wettelijk boetemaximum	8
8.4. Boetevermindering wegens clementie en vereenvoudigde afdoening	8
8.5. Hardheid	9
8.6. Conclusie	9
9 Besluit	10

1 Samenvatting

1. In dit besluit stelt de Autoriteit Consument en Markt ('ACM') vast dat de ondernemingen Laarakker, VanRijsingen, Veco en Verduyn bij de teelt, verwerking en verkoop van waspeen en Parijse wortelen artikel 6 van de Mededingingswet ('Mw') en artikel 101 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ('VwEU') hebben overtreden. De ACM legt daarvoor een boete aan hen op. Laarakker en Verduyn hebben in de loop van de procedure een clementieverzoek ingediend bij de ACM. Elk van de ondernemingen erkent deze overtreding en heeft meegewerkt aan vereenvoudigde afdoening van de sanctieprocedure.
2. Laarakker, VanRijsingen, Veco en Verduyn hebben op 4 augustus 2008 afgesproken dat voor de oogstjaren 2009 tot en met 2018 Veco zich niet zou bezighouden met de teelt, verwerking en verkoop van waspeen en Laarakker, VanRijsingen en Verduyn zich niet zouden bezighouden met de teelt, verwerking en verkoop van Parijse wortelen. Dit betreft de verkoop aan industriële afnemers (conserven- en diepvriesfabrikanten) in Nederland, België en Duitsland. De ondernemingen spraken ook af dat Veco betalingen zou ontvangen van de overige ondernemingen ter compensatie van het lagere afzetvolume Parijse wortelen ten opzichte van waspeen. De laatste compensatiebetaling vond plaats op 28 februari 2019. Daarnaast spraken Laarakker en Veco samen af dat Laarakker wel aan Duitse klanten Parijse wortelen mocht leveren na inkoop van een afgesproken deel hiervan bij Veco. VanRijsingen en Verduyn waren niet betrokken bij deze afspraak. Gedurende de inbreukperiode was voor de betreffende industriële afnemers Veco veruit de belangrijkste verwerker en verkoper van Parijse wortelen, en vertegenwoordigden Laarakker, VanRijsingen en Verduyn samen ruim meer dan de helft van de verwerking en verkoop van waspeen. Met deze afspraken hebben de afnemers en uiteindelijk consumenten vermoedelijk niet ten volle gebruik kunnen maken van de voordelen van concurrentie tussen de betrokken ondernemingen.
3. De ACM concludeert dat de ondernemingen hiermee betrokken waren bij een overeenkomst en/of onderling afgestemde feitelijke gedraging die ertoe strekt de mededinging te beperken in de zin van artikel 6 Mw en artikel 101 VwEU.

2 Betrokken ondernemingen

4. Dit besluit richt zich tot Laarakker Groenteverwerking B.V., Laarakker BIO B.V., F.J.A. Laarakker Verhuur B.V., F.J.A. Laarakker Holding B.V. (gezamenlijk aangeduid als 'Laarakker'); REH GD 18 B.V., REH B.V., Van Rijsingen Beheer B.V., vanRijsingengreen B.V., vanRijsingensource B.V., van Rijsingencarrotconcepts B.V. (gezamenlijk aangeduid als 'VanRijsingen');¹ Veco Groente en Bloembollen B.V., Veco Groente en Fruit B.V., Veco Groente en Fruit Beheer B.V. en 't Hulzevoort B.V. (gezamenlijk aangeduid als 'Veco');² en Verduyn NV en R.D.V. NV (gezamenlijk aangeduid als 'Verduyn'). Deze ondernemingen houden zich (onder meer) bezig met de teelt, verkoop, bemiddeling en/of verwerking van waspeen en/of Parijse wortelen.

3 Verloop van de procedure

5. De ACM is in 2020 naar aanleiding van meerdere signalen een onderzoek gestart naar de gedragingen van partijen in de markten voor waspeen en Parijse wortelen. Daarbij heeft de ACM tussen 16 en 18 november 2021 bedrijfsbezoeken afgelegd bij Laarakker, VanRijsingen, Veco en Verduyn. De ACM heeft gedurende het onderzoek op de verschillende bedrijfslocaties inzage gevorderd in schriftelijke en digitale gegevens en bescheiden en hiervan kopieën gemaakt. Verder heeft de ACM gedurende het onderzoek mondelinge en schriftelijke inlichtingen gevorderd.
6. Op 23 november 2021 hebben Laarakker en Verduyn - afzonderlijk van elkaar - bij het clementiebureau van de ACM een clementieverzoek gedaan, zoals bedoeld in het Besluit clementie.³
7. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de Directie Mededinging van de ACM een rapport als bedoeld in artikel 5:48, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht ('Awb') opgemaakt. Dit rapport is op 27 juni 2023 toegezonden aan partijen en overgedragen aan de Directie Juridische Zaken van de ACM.⁴ Kort daarna hebben partijen inzage gekregen in de op de zaak betrekking hebbende stukken en zijn zij in de gelegenheid gesteld om het clementiedossier in te zien.
8. De ACM en partijen hebben vervolgens contact gehad over mogelijke vereenvoudigde afdoening van de zaak. De ACM heeft daartoe verschillende individuele gesprekken gevoerd met partijen. Dit heeft geleid tot schriftelijke verklaringen van partijen waarin zij erkennen betrokken te zijn geweest bij de in dit besluit beschreven overtreding.⁵

4 Kenmerken van de betrokken sector

9. De overtreding betreft de verkoop van gewassen, gesorteerde en/of gesneden (hierna ook wel: verwerkte) waspeen en Parijse wortelen die zijn bestemd voor gebruik door industriële afnemers in de conserven- en diepvriesindustrie in Nederland, België en Duitsland.
10. Verwerkte waspeen wordt door de conservenindustrie voornamelijk gebruikt voor de mix wortelen/erwten. Ook Parijse wortelen worden hiervoor gebruikt. Parijse wortelen onderscheiden zich van waspeen onder meer in vorm (rond vergeleken met langvormig), waarbij Parijse wortelen door een sterkere smaak vooral de voorkeur genieten in de Duitse conservenmarkt. Diepvriesfabrikanten vriezen verwerkte waspeen en Parijse wortelen in, waarna deze door afnemers worden verpakt als mono-product of gemengd met andere ingevroren groenten.

¹ REH B.V. en REH GD 18 B.V. maken tot 1 augustus 2009 deel uit van de onderneming VanRijsingen, en Van Rijsingen Beheer B.V. en vanRijsingengreen B.V. vanaf deze datum.

² 't Hulzevoort B.V. maakt vanaf 26 maart 2013 deel uit van de onderneming Veco.

³ Besluit van 9 februari 2021, houdende vaststelling van regels met betrekking tot het verlenen van clementie voor geldboetes betreffende kartels (Besluit clementie), Stb. 2021, 73.

⁴ ACM/UIT/581117.

⁵ In overeenstemming met de Richtsnoeren vereenvoudigde afdoening van boetezaken ACM (Stcrt. 2018, 71890).

11. De verkochte volumes verwerkte waspeen en Parijse wortelen zijn gedurende de inbreukperiode gedaald, mede door een gedragswijziging van consumenten met een relatief sterkere vraag naar verse wortelen. Verder heeft er een consolidatieslag aan de zijde van de industriële afnemers plaatsgevonden.
12. De betrokken ondernemingen zijn actief in de verkoop van verwerkte waspeen en/of Parijse wortelen. Individuele telers of telersverenigingen leveren de wortelen aan de betrokken ondernemingen, die deze verwerken tot een wortelproduct dat door de bovengenoemde industriële afnemers wordt afgenomen.
13. Gedurende de inbreukperiode was Veco de belangrijkste verwerker van Parijse wortelen in het genoemde gebied, met veruit het grootste deel van het volume. Voor dit product waren destijds ten hoogste twee andere ondernemingen actief. Laarakker, VanRijsingen en Verduyn waren gedurende de gehele inbreukperiode de belangrijkste verwerkers van waspeen en vertegenwoordigden samen ruim meer dan de helft van het totale verkochte volume van verwerkte waspeen aan industriële afnemers in het genoemde gebied.

5 Feiten en omstandigheden

14. Dit besluit heeft betrekking op een langdurende marktverdelingsafspraken tussen de betrokken ondernemingen.
15. Na diverse overleggen in de periode van 19 maart 2008 tot 4 augustus 2008 te hebben gevoerd, hebben de betrokken ondernemingen op 4 augustus 2008 een overeenkomst gesloten waarin de verwerking en verkoop van waspeen en Parijse wortelen in de periode van 2009 tot en met 2018 tussen de vier ondernemingen verdeeld werd. Aanleiding voor deze afspraak was dat Veco (opnieuw) actief dreigde te worden op het gebied van verkoop van verwerkte waspeen. De betrokken ondernemingen wilden met deze overeenkomst de rust bewaren op de markten voor verkoop van waspeen en Parijse wortelen.
16. De ondernemingen spraken af dat Veco zich gedurende de oogstjaren 2009 tot en met 2018 niet zou bezighouden met de verkoop van waspeen aan industriële afnemers en met de (inkoop van) teelt en verwerking daarvan. Laarakker, VanRijsingen en Verduyn zouden zich in deze periode niet bezighouden met verkoop van Parijse wortelen aan industriële afnemers en met de (inkoop van) teelt en verwerking daarvan.
17. Bovendien spraken de ondernemingen af dat Veco jaarlijks compensatiebetalingen ter hoogte van in totaal EUR 90.000 zou ontvangen van de andere ondernemingen (elk verantwoordelijk voor een derde van dit bedrag) vanwege het verschil in afzetvolume Parijse wortelen ten opzichte van waspeen. Ook spraken de ondernemingen een boeteclausule af, op basis waarvan voor elke overtreding van de afspraken een boetebedrag van EUR 2.000.000 werd verbeurd door de overtredende onderneming aan de andere onderneming(en).
18. Tijdens de duur van de overeenkomst hebben daadwerkelijk compensatiebetalingen plaatsgevonden ter uitvoering van de afspraak. De laatste compensatiebetaling vond plaats op 28 februari 2019.
19. Daarnaast hebben Laarakker en Veco een aanvullende afspraak gemaakt over de verkoop van Parijse wortelen aan Duitse industriële afnemers. Zij spraken af dat Laarakker Parijse wortelen mocht leveren aan Duitse afnemers, onder de voorwaarde dat deze zo veel mogelijk ingekocht werden bij Veco. Veco zou zich hier niet mee bezighouden, met uitzondering van de verkoop aan een specifieke afnemer in Duitsland. VanRijsingen en Verduyn waren niet betrokken bij deze afspraak.

6 Juridische beoordeling

6.1. Onderneming in de zin van de Mededingingswet

20. De ACM stelt vast dat Laarakker, VanRijsingen, Veco en Verduyn economische activiteiten verrichten en derhalve ondernemingen zijn in de zin van artikel 1, aanhef en onder f, Mw.

6.2. Overeenkomst en/of onderling afgestemde feitelijke gedragingen

21. Er is sprake van een overeenkomst in de zin van artikel 6 Mw en/of artikel 101 VwEU wanneer de betrokken ondernemingen de gemeenschappelijke wil te kennen hebben gegeven om zich op een bepaalde manier op de markten te gedragen. De overeenkomst kan uitdrukkelijk zijn of besloten liggen in het gedrag van de partijen. Er is sprake van een onderling afgestemde feitelijke gedraging wanneer ondernemingen, zonder dat het tot een eigenlijke overeenkomst komt, de risico's van onderlinge concurrentie welbewust vervangen door feitelijke samenwerking.
22. Laarakker, VanRijsingen, Veco en Verduyn hebben hun afspraken neergelegd in een schriftelijke overeenkomst, die op 4 augustus 2008 door alle vier ondernemingen was ondertekend. Dit kwalificeert als een overeenkomst in de zin van artikel 6 Mw en artikel 101 VwEU. Ook de afspraak tussen Laarakker en Veco over de verkoop van Parijse wortelen in Duitsland kwalificeert als een overeenkomst in de zin van artikel 6 Mw en artikel 101 VwEU. De vier ondernemingen zijn conform de afspraken uit elkaars markten gebleven. Daarnaast zijn op basis van de overeenkomst van 4 augustus 2008 compensatiebetalingen aan Veco uitgekeerd.
23. Door het gezamenlijk afstemmen van hun gedrag hebben de betrokken ondernemingen de normale risico's van onderlinge concurrentie vervangen door feitelijke samenwerking. Daarmee is tevens sprake van onderling afgestemde feitelijke gedragingen.
24. De ACM stelt vast dat de gedragingen van de betrokken ondernemingen kwalificeren als een overeenkomst en/of onderling afgestemde feitelijke gedraging.

6.3. Een enkele voortdurende inbreuk

25. Een enkele voortdurende inbreuk kan niet alleen voortvloeien uit een op zichzelf staande handeling, maar eveneens uit een reeks handelingen of een voortdurende gedraging. Wanneer verschillende handelingen, wegens hun gemeenschappelijke doel om de mededinging te verstoren, deel uitmaken van een totaalplan, mag de verantwoordelijkheid voor de desbetreffende handelingen bepaald worden aan de hand van de deelneming aan de betrokken inbreuk in haar geheel.⁶
26. Uit de beschreven gedragingen in hoofdstuk 5 van dit besluit volgt dat de betrokken ondernemingen het gemeenschappelijke doel hadden om uit elkaars markten te blijven en zo de concurrentie te beperken. Bovendien hadden de handelingen betrekking op dezelfde producten (verwerkte waspeen en Parijse wortelen voor industriële afnemers) en dezelfde gebieden (Nederland, België en Duitsland). Tenslotte zijn de afspraken en daaraan gerelateerde uitvoeringshandelingen steeds op dezelfde manier vormgegeven en toegepast gedurende de inbreukperiode.
27. De ACM stelt vast dat de gedragingen van Laarakker, VanRijsingen, Veco en Verduyn, zoals beschreven in hoofdstuk 5 van dit besluit, een enkele voortdurende inbreuk vormen.

⁶HvJ EU 24 juni 2015, C-293/13 P en C-294/13 P, ECLI:EU:C:2015:416, punt 156 (*Commissie/Fresh Del Monte Produce*), CbB, 14 juli 2016, ECLI:NL:CBB:2016:187, punt 14.6 (*Meel*), en CbB 28 april 2020, ECLI:NL:CBB:2020:306, punt 4.3.2 (*Vrieshuizen (sap)*).

6.4. Mededingingsbeperking

28. Het is vaste rechtspraak dat horizontale afspraken tussen concurrenten over het verdelen van markten ertoe strekken de mededinging te beperken.⁷ Wanneer concurrenten hun gedrag op de desbetreffende markten onderling afstemmen, is dit naar zijn aard in strijd met artikel 6 Mw en artikel 101 VwEU. Dat betekent dat deze vorm van coördinatie geacht kan worden naar zijn aard schadelijk te zijn voor de mededinging, zodat de concrete gevolgen ervan niet hoeven te worden onderzocht.⁸
29. De betrokken ondernemingen hebben met hun afspraken over het verdelen van de markten voor waspeen en Parijse wortelen een belangrijk deel van de onzekerheid weggenomen die eigen is aan het concurrentieproces in de hier relevante context. Daarmee hebben zij dit concurrentieproces in aanzienlijke mate verstoord en hebben afnemers en uiteindelijk consumenten vermoedelijk niet ten volle gebruik kunnen maken van de voordelen van concurrentie tussen de betrokken ondernemingen. De gedragingen waren in deze context geschikt om de mededinging tussen de betrokken ondernemingen te beperken ten nadele van de industriële afnemers van waspeen en/of Parijse wortelen. De ACM stelt vast dat deze gedragingen daarmee een mededingingsbeperkende strekking hadden en verboden zijn.
30. Gezien de marktaandelen van de betrokken ondernemingen, staat vast dat zij niet over een dermate zwakke positie beschikten dat de gedragingen in slechts zeer geringe mate invloed hadden op de mededinging. De concurrentie is dan ook potentieel in meer dan geringe mate aangetast. De ACM stelt ook vast dat de bagatelbepaling, zoals neergelegd in artikel 7 Mw, niet van toepassing is (zie randnummer 13 hierboven). Ook hebben de betrokken ondernemingen geen beroep gedaan op artikel 6, derde lid, Mw en artikel 101, derde lid, VwEU.

6.5. Artikel 101 VwEU – effect op de interstatelijke handel

31. De gedragingen van de betrokken ondernemingen hadden betrekking op de grondgebieden van Nederland, België en Duitsland. De ACM stelt dit vast op basis van de betreffende teeltgebieden, verwerkingslocaties en afnemers. De ACM komt daarom tot de conclusie dat de gedragingen de interstatelijke handel ongunstig konden beïnvloeden in de zin van artikel 101, eerste lid, VwEU. Artikel 101 VwEU is derhalve van toepassing.

6.6. Conclusie

32. Gelet op het voorgaande concludeert de ACM dat Laarakker, VanRijsingen, Veco en Verduyn in de periode van 4 augustus 2008 tot en met 28 februari 2019 de verboden van artikel 6 Mw en artikel 101 VwEU hebben overtreden. De betrokken ondernemingen hebben dit ook erkend.

7 Overtreders

33. Artikel 6 Mw en artikel 101 VwEU richten zich tot ondernemingen. De ACM rekent de in dit besluit vastgestelde overtreding toe aan de rechtspersonen binnen de onderneming die rechtstreeks aan de overtreding hebben deelgenomen.
34. De ACM rekent de overtreding van Laarakker toe aan Laarakker Groenteverwerking B.V. en Laarakker BIO B.V., evenals hun moedervennootschappen F.J.A. Laarakker Verhuur B.V. en F.J.A. Laarakker Holding B.V.

⁷ HvJ EU 5 december 2013, C-449/11, ECLI:EU:C:2013:802, punt 82 (*Solvay Solexis/Commissie*), HvJ EU 4 september 2014, C-408/12, ECLI:EU:C:2014:2153, punt 26 (*YKK e.a./Commissie*) en CbB 23 april 2019, ECLI:NL:CBB:2019:150, punt 9.3.9 (*Contractueel taxivervoer*).

⁸ HvJ EU 2 april 2020, Budapest Bank, C-228/18, ECLI:EU:C:2020:265, punt 34 en daar aangehaalde rechtspraak, en bijvoorbeeld CbB 23 april 2019, ECLI:NL:CBB:2019:150, punt 9.3.6-8 (*Contractueel taxivervoer*).

35. De ACM rekent de overtreding van VanRijsingen toe aan vanRijsingensource B.V. en vanRijsingencarrotconcepts B.V., evenals hun moedervenootschappen, namelijk REH GD 18 B.V. en REH B.V. voor de periode van 4 augustus 2008 tot 1 augustus 2009 en vanRijsingengreen B.V. en Van Rijsingen Beheer B.V. voor de periode van 1 augustus 2009 tot en met 28 februari 2019.
36. De ACM rekent de overtreding van Veco toe aan Veco Groente en Bloembollen B.V. en Veco Groente en Fruit B.V., evenals hun moedervenootschappen, namelijk Veco Groente en Fruit Beheer B.V. voor de gehele overtredingsduur en 't Hulzevoort B.V. voor de periode van 26 maart 2013 tot en met 28 februari 2019.
37. De ACM rekent de overtreding van Verduyn toe aan Verduyn NV en haar moedervenootschap R.D.V. NV.
38. Gelet op het voorgaande zijn de in dit hoofdstuk genoemde rechtspersonen overtreder in de zin van artikel 5:1, eerste lid, Awb.

8 Sanctie

39. De ACM is op grond van artikel 56 Mw en artikelen 88 en 89 Mw bevoegd een boete op te leggen voor overtredingen van artikel 6, eerste lid, Mw en artikel 101, eerste lid, VwEU. Uit artikel 5:46, tweede lid, Awb volgt dat een opgelegde boete evenredig moet zijn gezien de ernst van de overtreding en de mate waarin de overtreding aan de overtreder te verwijten is. De ACM houdt daarbij rekening met de omstandigheden waaronder de overtreding is gepleegd. Op grond van de Boetebeleidsregel ACM 2014 stelt de ACM de boete vast aan de hand van de hieronder beschreven stappen.⁹

8.1. Basisboete

40. De ACM bepaalt de basisboete door de betrokken omzet van een overtreder te vermenigvuldigen met een ernstfactor van tussen 0 en 50%.¹⁰ De betrokken omzet bestaat uit de opbrengst die de overtreder tijdens de duur van de overtreding heeft behaald met de levering van goederen en diensten die direct of indirect verband houden met de overtreding.¹¹ Dit is niet beperkt tot levering aan afnemers in Nederland. Ook omzet behaald door verkoop aan afnemers in België en Duitsland wordt meegeteld als betrokken omzet.¹²
41. De ernstfactor van een overtreding wordt bepaald door verschillende factoren, waaronder de aard en ernst van de overtreding en de economische context waarin deze heeft plaatsgevonden. Marktverdelingsafspraken zoals deze overtreding zijn in het algemeen een zeer zware overtreding, waarvoor een ernstfactor van ten minste 25% passend is.¹³ In dit geval neemt de ACM in aanmerking dat de overeenkomst tussen de ondernemingen niet de concurrentie volledig heeft uitgeschakeld. De ACM stelt daarom de ernstfactor vast op 25%.

⁹ Beleidsregel van de Minister van Economische Zaken van 4 juli 2014, nr. WJZ/14112617, met betrekking tot het opleggen van bestuurlijke boetes door de Autoriteit Consument en Markt, Stcrt. 2014, 19776 (hierna: Boetebeleidsregel ACM 2014). De wijziging van de Boetebeleidsregel ACM 2014 van 1 juli 2016 is niet van toepassing, ook al is de overtreding na deze datum geëindigd (overgangsregeling in de toelichting bij de beleidsregel van de Minister van Economische Zaken van 28 juni 2016, nr. WJZ/16056097, houdende wijziging van de Boetebeleidsregel ACM 2014, Stcrt. 2016, 34630, p. 20, in combinatie met artikel XIV Wet verhoging boetemaxima ACM, Stb. 2016, 22).

¹⁰ Artikel 2.4 Boetebeleidsregel ACM 2014.

¹¹ De duur van de overtreding wordt in aanmerking genomen door 1/12e van de betrokken omzet in het laatste kalenderjaar van de overtreding te vermenigvuldigen met het aantal maanden dat de overtreding geduurd heeft (artikel 1.1 Boetebeleidsregel ACM 2014).

¹² CbB 24 maart 2016, ECLI:NL:CBB:2016:56 (*Zilveruien*), r.o. 4.9.3. De ACM heeft zich ervan vergewist dat andere Europese mededingingsautoriteiten niet tegen de overtreding zijn opgetreden, of voornemens zijn dit te doen.

¹³ Bijvoorbeeld CbB 30 oktober 2018, ECLI:NL:CBB:2018:527 (*Zeescheepsafval*), r.o. 9.3.6.

42. Dit resulteert in een basisboete van € 15.231.250 voor Laarakker, € 20.902.000 voor VanRijsingen, € 8.051.750 voor Veco en € 7.119.500 voor Verduyn.

8.2. Boeteverhogende en -verlagende omstandigheden

43. Veco is reeds eerder door de ACM beboet voor een overtreding van artikel 6, eerste lid, Mw en artikel 101, eerste lid, VwEU.¹⁴ Die overtreding betrof diverse afspraken met concurrenten over de productie en verkoop van zilveruien en is vergelijkbaar met de in dit besluit beschreven overtreding, aangezien het in beide gevallen gaat om afstemming met concurrenten over de productie en verkoop van een geteeld product. Hoewel de ACM haar onderzoek naar de eerder beboete overtreding nog niet was begonnen bij aanvang van de in dit besluit beboete overtreding, had het op de weg van Veco gelegen om deze overtreding direct te beëindigen zodra zij op de hoogte was van het onderzoek naar zilveruien en in elk geval zodra de ACM een overtreding had vastgesteld daarvoor.¹⁵ Veco heeft de overtreding echter voortgezet. De ACM acht daarom voor Veco een boeteverhoging van 50% vanwege recidive passend.¹⁶ Dit resulteert in een boete van € 12.077.625 voor Veco.
44. Na toetsing aan het wettelijk boetemaximum neemt de ACM boetevermindering voor vereenvoudigde afdoening in aanmerking en, waar van toepassing, een boetevermindering voor clementie, zodat partijen daadwerkelijk profiteren van deze verminderingen.¹⁷

8.3. Toetsing aan het wettelijk boetemaximum

45. Voor een overtreding van artikel 6 Mw en artikel 101 VwEU kan de ACM maximaal een boete opleggen van € 450.000 of, indien dat meer is, 10% van de meest recente jaaronzet van de onderneming.¹⁸
46. Gelet op de door de ondernemingen verstrekte omzetgegevens, stelt de ACM vast dat de boetes voor elk van de betrokken ondernemingen het boetemaximum overschrijden. Voor Laarakker verlaagt de ACM daarom de boete tot € 4.185.455. Voor VanRijsingen verlaagt de ACM de boete tot € 6.406.243, waarvan REH B.V. en REH GD 18 B.V. aansprakelijk zijn voor € 222.934 en VanRijsingen Beheer B.V. en vanRijsingengreen B.V. voor € 6.183.309 gezien de omzetgegevens van deze rechtspersonen en het feit dat zij niet voor de gehele overtredingsduur deel uitmaakten van de onderneming. Voor Veco verlaagt de ACM de boete tot € 1.288.055, waarvan 't Hulzevoort B.V. aansprakelijk is voor € 720.094 gezien het feit dat zij niet voor de gehele overtredingsduur deel uitmaakte van de onderneming. Voor Verduyn verlaagt de ACM de boete tot € 6.032.179.

8.4. Boetevermindering wegens clementie en vereenvoudigde afdoening

47. Kort na de bedrijfsbezoeken hebben Laarakker en Verduyn (afzonderlijk van elkaar) bij het clementiebureau van de ACM een clementieverzoek gedaan, zoals bedoeld in het Besluit clementie. De ACM kent, gelet op de specifieke omstandigheden van deze zaak, aan Laarakker en Verduyn een boetevermindering van 40% toe.

¹⁴ Boetebesluit van 25 mei 2012, zaaknr. 6964 (onherroepelijk geworden na uitspraak CBb 24 maart 2016, ECLI:NL:CBB:2016:56). Dit betrof de rechtspersonen Veco Groente en Bloembollen B.V., Veco Groente en Fruit B.V. en Veco Groente en Fruit Beheer B.V.

¹⁵ De ACM deed bedrijfsbezoek bij Veco in augustus 2010. Het boetebesluit dateert van 25 mei 2012 (besluit in zaak 6964, <https://www.acm.nl/nl/publicaties/publicatie/10535/Boete-kartel-Zilveruien>).

¹⁶ Artikel 2.9, eerste lid onder a, Boetebeleidsregel ACM 2014. Een boeteverhoging van 100% acht de ACM in dit geval niet passend (artikel 2.9, tweede lid).

¹⁷ Zie Richtsnoeren vereenvoudigde afdoening van boetezaken ACM, rn. 5.

¹⁸ Artikel 57 Mw, zoals geldig voor de wijziging van 1 juli 2016 (op grond van de overgangsbepaling artikel XIV Wet verhoging boetemaxima ACM, Stb. 2016, 22), in combinatie met artikel 12o Instellingswet ACM.

-
48. Elke onderneming heeft medewerking verleend aan vereenvoudigde afdoening van deze zaak. De ACM verlaagt daarom de boetes van alle ondernemingen met 10%.¹⁹
49. Dit resulteert in boetes van € 2.092.728 voor Laarakker, € 5.765.619 voor VanRijsingen (waarvan REH B.V. en REH GD 18 B.V. aansprakelijk zijn voor € 200.641 en Van Rijsingen Beheer B.V. en vanRijsingengreen B.V. aansprakelijk zijn voor € 5.564.978), € 1.159.249 voor Veco (waarvan 't Hulzevoort B.V. aansprakelijk is voor € 648.084) en € 3.016.089 voor Verduyn.

8.5. Hardheid

50. [VERTROUWELIJK]
51. [VERTROUWELIJK]

8.6. Conclusie

52. Gelet op het voorgaande stelt de ACM de boetes vast op € 500.000 voor Laarakker, € 500.000 voor VanRijsingen (waarvan REH B.V. en REH GD 18 B.V. aansprakelijk zijn voor € 200.000 en Van Rijsingen Beheer B.V. en vanRijsingengreen B.V. aansprakelijk zijn voor € 300.000), € 1.159.000 voor Veco (waarvan 't Hulzevoort B.V. aansprakelijk is voor € 648.000) en € 500.000 voor Verduyn.²⁰

¹⁹ In het geval van Laarakker en Verduyn is dit een percentage van het boetebedrag vóór aftrek van de vermindering vanwege clementie (Richtsnoeren vereenvoudigde afdoening van boetezaken ACM, rn. 5).

²⁰ Gelet op artikel 1.2, lid 2, van de Boetebeleidsregel ACM 2014 wordt de boete zo nodig naar beneden afgerond op een veelvoud van € 500.

9 Besluit

- I. De Autoriteit Consument en Markt:
- legt een boete van € 500.000 op aan Laarakker Groenteverwerking B.V., Laarakker BIO B.V., F.J.A. Laarakker Verhuur B.V. en F.J.A. Laarakker Holding B.V., statutair gevestigd te Well, voor overtreding van artikel 6 Mw en 101 VwEU, waarbij alle rechtspersonen hoofdelijk aansprakelijk zijn voor het geheel;
 - legt een boete van € 500.000 op aan REH B.V., REH GD 18 B.V., Van Rijsingen Beheer B.V., vanRijsingengreen B.V., vanRijsingensource B.V. en van Rijsingencarrotconcepts B.V, statutair gevestigd te Helmond, voor overtreding van artikel 6 Mw en 101 VwEU, waarbij REH B.V. en REH GD 18 B.V. hoofdelijk aansprakelijk zijn voor € 200.000, Van Rijsingen Beheer B.V. en vanRijsingengreen B.V. hoofdelijk aansprakelijk zijn voor € 300.000, en vanRijsingensource B.V. en vanRijsingencarrotconcepts B.V. hoofdelijk aansprakelijk zijn voor het geheel;
 - legt een boete van € 1.159.000 op aan Veco Groente en Bloembollen B.V., Veco Groente en Fruit B.V., Veco Groente en Fruit Beheer B.V. en 't Hulzevoort B.V., statutair gevestigd te Creil, voor overtreding van artikel 6 Mw en 101 VwEU, waarbij 't Hulzevoort B.V. hoofdelijk aansprakelijk is voor € 648.000 en de overige rechtspersonen hoofdelijk aansprakelijk zijn voor het geheel; en
 - legt een boete van € 500.000 op aan Verduyn NV en R.D.V. NV, statutair gevestigd te Kortemark, België, voor overtreding van artikel 6 Mw en 101 VwEU, waarbij alle rechtspersonen hoofdelijk aansprakelijk zijn voor het geheel.
- II. Dit besluit richt zich tot ieder van de onder I genoemde rechtspersonen afzonderlijk.

Den Haag, **7 december 2023**

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:

mr. T.M. Snoep
bestuursvoorzitter

Als u belanghebbende bent, kunt u schriftelijk bezwaar maken tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde bezwaarschrift naar de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, postbus 16326, 2500 BH Den Haag. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. In uw bezwaarschrift kunt u de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.